

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR egyneved évre:

Melyben házhoz szállítva 16000 korona,
Vidékre póstán 22000 korona.
Külföldre egy évre 3 dollár (50 szokol).

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadó: Rónai Frigyes.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Köszeg, Várkör 39. sz.
Telefon-szám 28.

Íyllítár sora 2000 korona.

Hirdetések millimétersoranként 500 K.
számlítanak.

A buzatermelés nemzetközi fontossága.

Az emberiség legfontosabb kultúrnyelve a buza, mely évezredek történetében rendkívül fontos szerepet játszik a nemzeteknek életében. A régi Hellas bámult kulturája a mai Déloroszországnak buzája nélkül lehetetlen lett volna, mert a görögök csak ezen az uton tudták magukat kellően élemezni. Róma, főleg amióta sikerült a világhatalmát megalapítani, a külföldi olcsó buzája nélkül nem tudta volna hódításait végrehajtani, mert hiszen nem tudta volna élemezni a világ minden táján hadakozó légióit. De később ez segítette elő a nagy birodalom bukását is, mert belföldi termelése tönkrement, proletár népeisége felszaporodott, ami a folytonos belső lázongásokat idézte fel. A későbbi századokban főleg a „Hanza“, a német kereskedő városok szövetségének szerepe nagyon érdekes, mert ez a szövetség hatalmát és nagy politikai befolyását annak köszönhette, hogy az európai északi államok buzaszükségletét látta el s ennek folytán ő tartotta kezében az Északi és Keleti tenger egész kereskedelmét. Hollandia letűnt nagysága, fénye és világtörténelmi jelentősége szintén a gabonakereskedelmen alapult. A hanyatlás akkor kezdődött, amikor ennek szálait mások ragadták ki kezéből.

A buza jelenlegi kellemetlen és meglepő áremelkedésének oka a múlt évi rossz termés mellett a jövő termést illető rossz kilátások. Remélni lehet azonban, hogy aratásig ezek a kilátások ugyancsak meg fognak javulni és akkor bizonyos árcsökkenésre számíthatunk. Az a kérdés, vajjon ez az árcsökkenés nagymérvű és állandó lesz-e? Ebben a tekintetben utalnom kell arra, hogy a mostani helyzet sok mulasztásnak és elhibázott rendszabálynak az eredménye. Azt lehet mondani és ebben a tekintetben jóformán az egész világ bűnös, — hogy sehol sem volt megfelelő gabonapolitika. Nálunk különösen nem fordítottak kellő figyelmet a termelés emelésére, úgyhogy míg az iparcikkeknel 1840-től 1895-ig

a termelés emelkedése körülbelül 300%, a búzánál mindössze 140, a husnál pedig csak 60%.

A helyzet ma az, hogy Oroszország, mely 1909-ben több mint 7 millió tonnát exportált, a legutóbbi hivatalos becslés szerint közel 300000 tonna vetőmagot kénytelen importálni. Románia mint exportáló állam nem jöhet figyelembe. Argentiniának termése az idén rosszabb volt mint tavaly. Anglia belső termelése a szükségletnek alig egyötödét fedezi. Franciaország még mindig igen tetemes bevételre szorul. Az egyetlen tartomány, melynek fejlődése e tekintetben bámulatos Kanada, ahol 1900-ban 2¹/₂ millió acre volt búzával bevetve, míg 1921-ben 222 millió acre, vagyis a husz év előttinek majdnem tizszerese. Hogy ennek a fejlődésnek igazi amerikai mértékéről fogalmunk legyen, meg kell állapítanunk, hogy a 222 millió acre 155 millió kat. holdnak felel meg, vagyis körülbelül egész Csonkamagyarország területének.

Kanada buzatermelésének fokozása, szemben a többi buzatermelő államok e tekintetbeni visszamaradásának, nem képes a világ buzaszükségletét fedezni s ilyen körülmények között a buzapiacoknak bővebb ellátása egyelőre alaposan nem igen remélhető.

A gazdák nemcsak nálunk, de világszerte panaszkodnak, hogy rájuk nézve a hitelkérdés kielégítetlen megoldva nincs. Sok helyen súlyosak az adók és a nagy birtokok, amelyeken a felesleges búzát termelték, megszűnnek. Ahhoz, hogy a gazda olcsón termelhesse, olcsó iparcikkekre, gépekre és műtrágyára van szüksége, ezek pedig nem állnak rendelkezésre. Nálunk, amint Smith a Népszövetség főmegbízottja rámutatott, az iparcikkek elég megokolatlanul drágábbak, mint Nyugaton. A nagybirtok nemcsak többet, de jobbat is termel. Most ebben a tekintetben is hanyatlás állott be. Ha nem tudjuk megadni mezőgazdaságunknak azokat a feltételeket, amelyekből a termelés fokozása függ, lehetetlen, hogy élelmezés tekintetében a mainál sokkal jobb viszonyokba kerüljünk, inkább ellenkező lehetőség fenyeget.

Spiegel Siegfried kamarai elnök előadása Köszegen.

A soproni kereskedelemügyi és iparkamara közkedvelt elnöke járt vasárnap Köszegen és nagyszámu hallgatóság előtt tartott előadást a városbaza közgyűlési termében a mai gazdasági helyzetéről. Valahányszor Spiegel Köszegre jön, mindig hoz valamit, ha nem más, legalább reményt önt a csüggedők lelkébe, magáért és megnyugvást keltenek szakszerű és nyugodt szavai. Ezúttal csak azt hozta és hallgatóság igazán meggyűgvéssel és egy jobb jövő reményébe vetett bizalommal élvezte a kamarai elnök szép előadását. 11 óra tájban már megtelt a közgyűlési terem az érdeklődő kereskedőkkel és iparosokkal, mikor Spiegel Siegfried belépett a közgyűlési terembe, hol meleg ovációban részesült. Az értekezletet Jambrits Lajos polgármester nyitotta meg és egyben üdvözölve őt, felkérte előadása megtartására, majd a kereskedelmi kör nevében Róth Jenő, az ipartestület nevében Dömötör Gyula üdvözölte.

Spiegel Siegfried az üdvözlést megköszönve visszaemlékezett arra az időre, mikor még néhány Frayberger Sándor, ker. tanácsos, kamarai tag fogadta s aki nem érthette meg egyik állmának, az önálló vámtérületnek és önálló jegybanknak megvalósulását. Fajtagatta az állami önállóságunk következtében előállott nagy nehézségeket, amelyekkel a kezdet kezdetén meg kell birkóznunk, amely nehézségek az önálló vámtérületnél és önálló jegybanknál is sűrűn mutatkoznak.

Az általános gazdasági helyzetet Sopronban és Köszegen látja a legnehézebbnek. Ennek főokát abban találja, hogy már a határszel közelében a legközelebbi falvakban bazárok nyílnak, amelyekből esempészetten hozzák be az árut. Ezért indítványozta, hogy Sopronból is „száraz kikötőt“ csináljanak, vagyis a félkörben Burgenlandba benyúló Sopron mögött

Ifj. Jurisits Miklós terrorja Köszeg város polgárai ellen.

(Eddig nem közölt adatok nyomán.)

Bécsben 1569. évi augusztus hó 5-én az osztrák kormánynak közbenjárásával ifja Jurisits Miklós és Köszeg város közt létrejött egyezséget, melyet már ismerttettem, az egyezkedő felek nem tartották be. Jurisits Miklós sehogy sem tudott belenyugodni, hogy Köszeg város kivételes helyet foglaljon el és hogy ő mint földesur a város polgárainak ne parancsolhasson úgy mint jobbágyainak, kikkel korlátlanul rendelkezett.

Köszeg város és Jurisits Miklós közt tehát az ellentétek csakhamar újból felújultak. A város már az egyezésnek megerősítése után következő évben 1569 ben az osztrák kamaránál Jurisits Miklós ellen panaszkodott. Panaszbeadványában elősorolja, hogy Jurisits Miklós egy polgárnak a várára és a várfal között épült házát elfoglalta; a plébánosnak megválasztására vonatkozó megállapodást nem tartja be, figyelmen kívül hagyja a városnak külön jurisdiccióját, a régi vár (óháa) körüli erdőt elfoglalta, jogtalan szolgálásokat kíván, a sókamarát az uradalom részére igényli.

(Elleniratában állítja, hogy nagybátyja Jurisits Miklós a sókamarát egy évre csak próbaképen engedte át a városnak, mire nézve a

magisztrátusnak legidősebb tagjait Binder Istvánt, Hafner Vincót és Inkhofer Mátyást kéri tanukul kihallgatni)

Akkori időben Ausztriának kormányzója Károly főherceg volt, kinek kormánya Jurisits Miklóst igazolásra szólította fel. Jurisits Miklós 1570 évi november 27 én a kamarának bejelenti, hogy a városnak gyalázatos és gyűlöletes beadványára azonnal nem válaszolhat. Erdemi válasz előtt prókatorával kíván értekezni és csak azután nyújtja be elleniratát.

Az ellenirat beérkezése után a kamara 1571 évi január 13 án értesítette a várost, hogy az újabb felmerült ellentéteknek kiegyenlítése ismét commissiot fog kiküldeni, de a város előbb jelentse be, hogy e javaslatához hozzájárul-e?

A városnak magisztrátusa Daehner Pál notárius által szerkesztett beadványban kijelenti, hogy a közte és Jurisits Miklós közti ellentéteknek barátságos uton való kiegyenlítését kívánja, mert a város, különösen e veszedelmes időkben soha másra, mint a békeségre és egyetértésre nem törekedett különösen, mióta egyezés létesült és ez egyezséget fejedelmünknek (Landesfürst) kormánya jóváhagyta és megerősítette. Ennek dacára azonban Jurisits Miklós ez egyezésnek főbb pontjait csakhamar áthágta, melynek igazolására a maga pórségében több esetet sorol fel a beadvány.

A legfőbb sérelmet ejtette Jurisits Miklós

a város jurisdiccióján azáltal, hogy Lang Lénárd városbíró 1570 évi április 30-án kit magához hivatott és a városbíró két tanáccsal előtte megjelent, — mind a hármat a várban fogságba vetette, mert a városbíró nem egyedül jelent meg, hanem két társával. Hiába kérték esek, ne vessen őket tömlőbe, Jurisits Miklós még veréssel is fenyegette és a legidősebb jó tanácsos Zirifokh Ambrust valóban néhányszor megütötte.

Zámbó István polgárt, mivel nem akart egy molnárral elszámolni, a toronyban elzárva tartotta; ugyazintén Pálma Ambrus polgárt, ki vonakodott bort eladni. Thomán Kovács az okból került a vár tornyába, mivel nem készített Jurisitsnak kapát, holott nem volt vasa. Daehner Pál városi notáriust is a vár toronyban elzárva tartotta, mivel azonnal előtte meg nem jelent; nem jelenhetett azonnal meg, mivel hivatali kötelessége máshová szólította. Plaku'lanith Pál fuvarost négy hétre a toronyban elzárta, mivel a városi követeket Bécsből haza szállította. Daehner Pál mészáros a legnehezebb vár toronyba záratta el, mivel Jurisitsnak pincemestere tőle egy darab fagyut elesent és az elesent fagyúért magát kárpótolta. Benedek és Bálint mészárosokat és polgárokat szintén a várban fogva tartotta, mivel ezek egy idegen mészárosat nem engedtek házalni. Sordos Mihály toronyba került, mivel nem vitt levelet Bécsbe, holott nem volt cipője. Fink János polgár addig

Tömegesen érkeznek a feljelentések a bakkok körüli tisztátalan állapotokról. A lakók mindenféle trágyát, beleket s egyéb szemetet egyszerűen az ablakoknál szórják ki, nem törődve az egészségtelen következményekkel. főleg akkor, ha bekövetkezik majd a melegebb időjárás. Ajánljuk ezt a tarthatatlan állapotot a városi hatóság figyelmébe. Egy-két példás megrendszabályozás is segítené a bajt.

A közszegi cukoresempészet ügyvelei, melyről ezerte-szójjal beszélnek a városban és amelyről a mi lapunk is írt, a Közszegi Kereskedelmi Kör közgyűlése február hó 4-én foglalkozott. A közgyűlés egyhangulag megállapította, hogy tagjainak, sőt a közszegi egyéni kereskedők egyikeknek sincs köze ezen ominózus ügyhöz és ha történet eukoresempészet, úgy a részeseik nem közzétűk kereskedők. A Kereskedelmi Kör szükegét látja annak, hogy ez a tény a közszegi tisztességes hivatalos kereskedők jóhírneve érdekében köztudomásra jusson és a Kör felkérésére közöljük mi is a közgyűlés állásfoglalását.

A Közszegi Sportegylet f. hó 15-én délelőtt fél 10 órakor tartja ezévi rendes közgyűlését a városháza tanácstermében, melyre az összes tagokat és érdeklődőket ezonnel meghívja.

A tüzoltóegylet mindkét mulatsága alkalomával 3.300.000 korona folyt be felülfizetés címén. Tekintettel a térhiányra és a költségek megtakarítására a névsort nem közöljük le, de bárki betekinthez a felülfizetők jegyzékébe. Egyben hálás köszönetét fejezi ki az egyesület vezetősége még a legesekélyebb adományért is.

Egy bakafejű torzszülött leánygyermek jött világra mult hó 31-én Közszegen, de napvilágot nem látott, mert halva született. Koponyájának hátsó kétharmadrésze hiányzott, szemei pedig a békáéhoz hasonlóan erősen ki voltak dülledve. Az orvosok a természet szeszélyének ezen alkotását leküldték Szombathelyre a bábaképzőintézetbe, hol spirituszban megőrzik.

Agilis urak és hölgyek könnyű munkával tetemes mellékkeresetre tehetnek szert. Ajánlatokat „Dolgozói szeretnék” jelígen a Nemzeti Újság kiadóhivatala továbbít, Budapest V., Honvéd utca 10.

Jó minőségű kukorica a legolcsóbb napi áron kapható Adlernél, Sziget u.

Izgalomban van az egész város mert nem tudják hova magyarázni Filipp kötöttárnyár (Szombathely, Széll Kálmán utca 6.) olcsóságát. Érthető is, mikor ily árak mellett mint az alábbiak — elsőrendű árut ad. Csikos divatzokni 12, selyem nyakkendő 15, muszlin női harisnya 45, gyapjú női mellény 150 és kötött kabát 250 ezer korona.

Pk. 1311/1924. végreh. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági kiküldött az 1881. évi LX. t. c. 102 § a értelmében közhírré teszi, hogy a közszegi kir. járásbíróságnak Pk. 1311/1924. számú végzése következtében Dr. Stur Lajos közszegi ügyvéd által képviselt Héra Gézáné cuki lakos javára gyermekkocsi kiadása, vagy ennek egyenértéke 470.000 K és jár. erejéig 1924. december 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 950 ezer K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: egy gyermekkocsi vasalkatrésze, káposztáskördő falitűkor, ruhaszekrény stb. nyilvános árverésben eladatnak. Mely árverésnek a közszegi kir. járásbíróság Pk. 1311/1924. számú végzése folytán 470.000 K tőkekövetelés és ennek 1924. évi jul. hó 7. napjától számított heti 2% kamata és az eddig összesen 42.025 kor. biróilag már megállapított költségek erejéig, Közszegen, Hegyalja-n. 10—b. számú háznál leendő megtartására

1925. évi február hó 9-ik napjának délutáni 2 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107 és 108 § ai értelmében készpénzfizetés mellett szükség esetén beárón alul is el fognak adadni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat máskor is le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 LX. t. c. 120. § a értelmében ezek javára is elrendeltetik. — Közszeg, 1925. január 22-én

Hermann Ferenc bírósági kiküldött.

Madszék és egyéb javításokat és bármely új kosarfonó munkát a legjutányosabb árban vállal Boros Ferenc világtalan rokkant Közszeg, Kélc Adelffy utca 19. sz. alatt s kéri a közszeg szives partfogását.

Egy anyadlesző 61 malaccal együtt eladó. Pontyos Kálmán, Cik.

Egy alakított orosz mintájú **golyós fegyver** és két drb. egyesövű srétes amerikai **vadász-fegyver** eladó Király ut 75. szám alatt. —

Pályázati hirdetés.

A közszegi sporttelep deszkakerítésének felállítási munkálataira ajánlatokat kér a Közszegi Sportegylet február hó 12-ig, melyek leadandók Wächter Walter sportegyleti titkárnál a Magpergetőgyárban.

Birtok szétoztás.

Kevéspánzüi nincstelenség közt vötemény előjara tetzés szerinti nagyságban, fél örökáron 1¹/₂ kat. hold 1 évi lefizetéssel, jelentkezési sorrendben el lesz adva. Jelentkezni lehet f. évi február hó 15 ig Várkör 44. szám alatt Közszeg. Törékvő emberek sissenek jelentkezni.

Egy új sertésöl

szabadkésből eladó Várkör 24. szám alatt.

Két terhes szép kecske

eladó Intézet utca 5. szám alatt.

Egy üzleti helyiség

forgalmas helyen kiadó; ugyanott az Abraham dülben 500 □ öi mar felszántott föld bérbeadó Miletits István, Rajnis utca 5

Eladó

szabad kézhől Közszegen a Kaszárnya-utcaira nyíló házhelynek alkalmas 311 négyszögöles

gyümölcsös kert.

melyben kut is van. A kert azonnal átvehető. — Cim a kiadóhivatalban. —

Házeladás.

Sehay Fülöp utca 4 sz. alatti ház eladó. Bővebb felvilágosítás nyerhető Gruber Sándor nál, Várkör 56. szám alatt.

Bangó Tanintézet Budapest, Ráday-u.14.

Teljes anyagi garancia mellett készít elő vidéki magántanulókat is. Jegyzetek.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik szeretett feleségem, ill. anya és rokon

Fráter Antalné

szül. Bernhardt Franciska

elhunytá alkalmával jóleső részvétüket nyilvánították, valamint az utolsó útjára elkísérték, kiváltképen a m. kir. államrendőrség tisztikarának és rendőrbajtársainak, nemkülönben a koszoruadományokert ezuton mondunk hálás köszönetet

Közszeg, 1925. február 6-án

Fráter Antal és családja.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik szeretett jó leányunk

Auguszt Mici

elhunytá alkalmával jóleső részvétüket nyilvánították, temetésén való megjelenésükkel és koszoruadományaikkal fajtalmunkat enyhíteni igyekeztek, kiváltképen a fehérruhás lányoknak ezuton mondunk hálás köszönetet.

Közszeg, 1925. február 5.

A gyászoló szülők.

Ültessen gyümölcsfát!
Unghváry József
Iskolája
Czegléd
Budapesti irodája
II. Andrássy utca 56. Telefon 162-72
Kérjen árjegyzéket

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR 1925.

ÁPRILIS 18—27-ig.

Rendezi a BUDAPESTI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA.

Felvilágosítás kapható: A Közszegi Partes-tület elnökségénél, Sopronban a Kereskedelmi Iparkamaránál, továbbá a vásár rendezőségénél BUDAPEST V. SZEMERE-UTCA 6. Kedvezményes utazás és vizum. Lakáskintalás.

Irodaberendezések

Nagy & Vértés r.-t. Redőnyös íróasztalok Budapest, iróasztalok V. Arany János-utca 20. hitelre is! Képes árjegyek ingyen!

ZSOLDOS MAGANTANFOLYAM

Budapest VII., Dohány-u. 84. Telefon: I. 124-47.

előkészít polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire vidékieket is.

Elektro Bioskop a „Mulató” nagytérképben

Másor: Hétfő, február hó 8-án:

Tűzhalál

Egy szerelmes asszony regénye 5 felvonásban, a főszerepben AMLETTÓ NOVELLI. És a kísézőmúor.

GUTH VILMOS

fa-, csont- és diszmuésztergályos-műhelye

Szombathely, Kossuth Lajos utca 19. sz. Készít karácsonyi ajándéknak megfelelő tárgyakat, minden e szakmába vágó munkákat ugyanint facsillárokat, villamos állólámpát selyem ernyővel, virágállványt, függöny-, kotta-, zongoraszeket, hordócsapot, billiárdjátékot és golyót, kugli- — babát, külföldi Lignum sanctum-golyót. —